

Muszka Dániel önéletrajza

„1920-ban születtem Nagykőrösön. Apám pénzügyőr, anyám óvónő volt. Két nővérem és egy bátyám van. Általános és középiskoláimat Nagykőrösön végeztem. 1948-ban kitűnő eredménnyel érettségi vizsgát tettem a Református Arany János Gimnáziumban.

Kicsiny gyermekkorom óta villamosmérnök szerettem volna lenni, így felvételi kérvényemet a budapesti Műszaki Egyetemre nyújtottam be. Bár a felvételi vizsgán minden feladatot jól oldottam meg (a szóbeli vizsga után a bizottság vezetője gratulált a felkészültségemhez) kérésemet elutasították. Így leszerződtem rádió-és villanszerelő ipari tanulónak és egy év alatt szakmunkási képesítést szereztem. Ismét felvételiztem, ismét elutasítottak. Először a MEZŐVIL Nemzeti Vállaltnál dolgoztam villanszerelőként, majd technikusként. Ezt követően 1950-ben áthelyezéssel a Dél-magyarországi Áramszolgáltató Vállalathoz kerültem üzemviteli technikus munkakörben. (Egy véletlen folytán így tudtam meg, hogy azért nem vesznek fel az egyetemre, mert a családom „a klérus hatása alatt áll”. Ez abból ered, hogy anyai nagynéném apáca, és mint ilyen, az Angol kisasszonyok Rend főnökhasszonya volt.)

1951-ben – hála a vállalat jóindulatú és széles látókörű vezérigazgatójának- felvételt nyertem a Szegedi Tudományegyetem Természettudományi Kara matematika-fizika szakára. Egyetemi éveim alatt minden lehetőséget megragadtam elektronikai, rádiótechnikai ismereteim bővítésére. Három éven keresztül aktív játékos voltam az egyetem vízilabda csapatának. 1955-ben megkaptam a matematika-fizika szakos középiskolai tanári diplomámat. Nem vállaltam pedagógusi állást, mert én még mindig villamosmérnök szerettem volna lenni.

A Műszaki Egyetem tájékoztatót, hogy felvesznek levelező hallgatónak, ha egy szakmabeli cégnél dolgozom és a cég ad írásos ajánlást a felvételhez. Ennek megfelelően beléptem a Posta Rádióvételektechnikai és Elektroakusztikai Üzeme szegedi kirendeltségéhez, ahol rádióműszerészként dolgoztam 1957 május 1-ig, amikor Kalmár László professzor közbenjárásával a Magyar Tudományos Akadémia Matematikai Kutató Intézete „Matematikai logika és alkalmazásai” gépkutató laboratóriumában kaptam tudományos segédmunkatársi állást.

Közben felvettek a Műszaki Egyetem Villamosmérnöki Karára illetve ennek levelező tagozatára. Itt elvégeztem öt félévet, amikor is Kalmár professzor tanácsára félbeszakítottam mérnöki tanulmányaimat. Szerinte a sok, felesleges ismeret megtanulására semmi szükségem, az Intézetben megcélzott gépkutatásokhoz már elegendő alapismeretekkel rendelkezem. Igaza volt. Kalmár professzor tervei alapján megépítettem a Szegedi Logikai Gépet és ezzel párhuzamosan egy, az egyetem Lélektani Intézetéből eredő ötletet felhasználva megterveztem és megépítettem egy mozgó, feltételes-reflex modellt a szegedi elektronikus katicabogarat. Mind a logikai gép, mind pedig az első (és azóta is egyetlen) magyar műálat igen nagy sikert aratott az 1960. évi Budapesti Ipari Vásáron, ahol a Magyar Tudományos Akadémia pavilonjába került bemutatásra. 1958 és 1965 között hét szolgálati szabadalmat jegyeztek be, ezek közül kettő, mint Kalmár Lászlóval közös szellemi tulajdont.

1960-ban nősültem: feleségem Náray Zsuzsanna tanárnő, szintén a Matematikai Kutató

Intézet dolgozója volt. 1961-ben született Zsuzsanna, 1967-ben Ágnes nevű leányunk. 1963. évben hozta létre Kalmár akadémikus az egyetemen a Kibernetikai Laboratóriumot. Ennek lettem –először fél, majd teljes állású- műszaki vezetője, tudományos főmunkatárs, majd tudományos osztályvezetői beosztásban. 1965-ben telepítettük az M-3 számítógépet Szegedre a Kibernetikai Laboratóriumba, ami ettől az időtől fogva az egyetemi számító központ szerepét is betöltötte. Az M-3 gépet 1968-ban a Minszk 22, majd 1974-ben az R-40 gép váltotta fel. Mindhárom gép telepítésének előkészületeiben, lebonyolításában irányítóként vettem részt, a szervezés szinte teljes egészét magamra vállalva.

Érdeklődési köreimnek megfelelően –és Kalmár professzor nem szűnő buzdításával, támogatásával- több, a matematikai, logikai és kibernetikai megoldásokat igénylő gépet, berendezést építettem ebben az időszakban. Például: 1960-ban – társadalmi munkaként- megterveztem és felépítettem a Szegedi Szabadtéri Játékok számára egy hangkészleltető berendezést, amiért a Szeged város vezetése „A év legkiemelkedőbb műszaki alkotásáért” elnevezésű ösztöndíjjal tüntetett ki. Közben kialakult a speciális kutatási területem: a matematikai logika és a kibernetika közlekedési alkalmazásának lehetőségei a közúti közlekedési balesetek megelőzése céljából. E témával foglalkozott –az eddig elért eredményeket összefoglalva- az 1967-ben írt egyetemi doktori dolgozatom. 1970 - ben három hónapos tanulmányi úton vettem részt a Német Szövetségi Köztársaságban, a Német Tudományos Akadémia vendégeként. Ebben az évben szerveztem meg a Neumann János Számítógéptudományi Társaság Csongrád megyei szervezetét, amelynek titkára voltam 1982-ig. Tudományos rendezvényeken és rövid tanulmányúton Csehszlovákiában, Belgiumban, Jugoszláviában, Szovjetunióban, Angliában, Ausztriában, a Német Demokratikus Köztársaságban, Olaszországban és Franciaországban voltam.

1972-ben a Brazil Kibernetikai Társaság megalakulása alkalmával rendezett I. Brazil Kibernetikai Kongresszusra meghívott magyar delegáció vezetőjeként képviseltem hazánkat és egyetemünket. Előadásokat tartottam Berlinben, Moszkvában, Párizsban, Nápolyban, Hamburgban, Stuttgartban és Porto Alegre-ben (Brazília). Ugyanebben az évben, Jerevánban az R-30 számítógép, majd 1973-ban Karl Marx Stadt-ban az R-40 és Budapesten az R-10 gép KGST- szintű bevizsgálásán vettem részt, mint a magyar szakértő-csoport tagja.

Többirányú társadalmi, szakmai tevékenységem során: tagja voltam az „Aca Cybernetika” című folyóirat szerkesztőbizottságának. Elnöke az évenként megjelenő „Számítástechnikai és kibernetikai módszerek alkalmazása az orvostudományban és a biológiában” című kötet szerkesztőbizottságának. Tagja voltam a Neumann János Számítógéptudományi Társaság elnökségének, a Szegedi Akadémiai Bizottság Urbanisztikai és Városfejlesztési Bizottságának, a Művelődésügyi Minisztérium Számítástechnikai Fejlesztési bizottságának. Titkára a Csongrád megyei Számítástechnikai Koordinációs Bizottságának, elnöke a Közlekedésbiztonsági Tanács Tudományos Kutatási Bizottságának, tagja a Szegedi Orvostudomány Egyetem Számítástechnikai Bizottságának, elnöke a Szegedi Hermann Ottó Horgászegyesületnek. Ezek közül az a néhány, amire igazán büszke vagyok: „Az oktatásügy kiváló dolgozója”- A Kibernetikai Laboratórium fejlesztéséért, a Laboratóriumban működő számítógép munkájának szervezéséért; a Munka Érdemrend ezüst fokozata – a számítástechnika, a programozás iskolán kívüli oktatásának

megszervezéséért a TIT országos elnökségének előterjesztésére Neumann-díj - a számítástechnika alkalmazásának elterjesztéséért, a „Sporthorgászatért” emlékérem – a 15 évig tartó egyesületi elnökségem ideje alatt véghez vitt gyökeres javulást eredményező tevékenységem elismerése gyanánt.

A Kibernetikai Laboratórium fejlődését a kapcsolatos munkám ívét tragédia szakította félbe: Kalmár László professzor, a laboratórium alapítója és tudományos vezetője 1976-ban elhunyt. Elsősorban ez és az ezt követő szomorú események sorozata – tűz az R-40 gépteremben, szakmailag és főként emberileg alkalmatlanok előtérbe helyezése, a lényegi tevékenység felcserélése adminisztratív intézkedésekkel, a gyanakvás légkörének kialakulása, az addig elért eredmények egy részére irányuló kisajátítási törekvések megjelenése, más részének tagadása, a hazai és külföldi kapcsolatok elsorvadása stb. – késztettek arra, hogy az egyetemen eltöltött 24 éves szervezői és vezetői kutatói munka után pályát módosítsak.

1980-ban a szegedi Új Élet Mg. TSZ kertészetében, az új 6,5 ha területű üvegház számítógépes klímaszabályozásával kezdtem foglalkozni. 1981-től főállásban folytattam ezt a munkát, majd amikor azt befejeztem és a rendszer kifogástalanul működött, az üvegház teljes műszaki irányítását vettem át. Ebben igen nagy hasznát vettem egyrészt a saját kertemben felépített és teljesen automatizált fóliaházamban szerzett, valamint többszöri hollandiai tanulmányutam során az ottani automatizált üvegházakban kapott információimnak. A kertészetben remek alkalmak nyíltak arra, hogy a matematikai logika, az automatizálás és a számítástechnika területén korábban szerzett ismereteimet konkrét műszaki és gazdasági célok megvalósítása érdekében használjam fel. Például az üvegházat fűtőenergiával ellátó termálkutak állandó, jelentős emberi erőket igénybevevő felügyeletét kiváltó gépi rendszert hoztam létre, amely nemcsak a kutak állandó ellenőrzését, hanem azok távirányítását is lehetővé tette. A rendszer üzembe helyezése révén nemcsak a fűtővíz-szolgáltatás biztonsága nőtt meg jelentősen, hanem 16 dogozó más munkakörben való irányítása is lehetővé vált.

1986 májusában kaptam ajánlatot a Mezőgazdasági Üzemszervezési, Számítástechnikai és Informatikai RT. szegedi, területi igazgatói munkakör betöltésére. Tekintettel arra, hogy a kertészeti fejlesztési lehetőségek gyakorlatilag megszűntek, elvállaltam ezt a feladatot. 1990-ig dolgoztam ebben a munkakörben. A számomra eddig idegen, kemény piaci feltételek mellett végzett napi munkám mellett megszerveztem a videotex-alapú, „Mezőhír” elnevezésű információs rendszert, ami a Magyar Posta által működtetett, speciális központi gépre támaszkodva több száz, főként mezőgazdasági és a mezőgazdasággal kapcsolatos ipari, kereskedelmi vállalatokat látott el aktuális berendezési-eladási információkkal – mintegy az internet őseként. Feltehetően egyrészt az üvegházi számítógépes klímaszabályozás területén, másrészt az említett információs-rendszer fejlesztésében elért eredményeinek köszönhetően OMFB-delegáció tagjaként Angliában tartottam előadást egy angol-magyar automatizálási vegyes bizottság ülésén. A francia Mezőgazdasági Kamara által meghívott magyar delegáció munkájában vettem részt, amikor – felkérésükre- egy ottani rádióműsor keretében ismertettem a kertészeti fejlesztéseinket. Ugyancsak az OMFB szervezésében vettem részt egy bangkoki (Thaiföld) számítástechnikai konferencián. Az RT. jogutódjaként 1991-ben létrejött gazdasági társaság résztulajdonosaként dolgoztam még

2000. májusáig, annak ellenére, hogy 1990. évben nyugdíjba mentem.

Ez idő óta - mint már tényleges nyugdíjas – minden szabad energiámat az Informatika Története Múzeum létrehozása érdekében tett erőfeszítésekre fordítottam. (Közel 30 éve gyűjtjük az elavuló, rendkívüli gyorsasággal antikká váló számítógépeket. Szegeden az egyetem által rendelkezésre bocsátott, romos raktárban kb. 120 tonnányi, óriási technikatörténeti értékű öreg számítógép és tartozéka van. Több, mint 20 éve kérleljük a szegedi vezetést, legyen Kalmár László városában az első európai informatika Történeti Múzeum. Előterjesztéseinkre ma már nem is válaszolnak, de még nem adjuk fel. Talán unokáim: Dani, Csaba, Ádám és Tamara látni fogják)

Szeged, 2001 szeptember.

Dr. Muszka Dániel”